

Testvéreim! Köszöntelek Benneteket június első vasárnapján, mely egyben a nyár előtti utolsó vasárnap, a Te Deum, a hálaadás napja: *Jézus legyen Veletek!* A Direktórium szerint a mai nap: „*Krisztus Szent Teste és Vére ünnepe*”, az „*Úrnapja*”. Másképpen a „*legszentebb Oltáriszentség, az Eucharistia*” főünnepé.

* A szó jelentése: **Hálaadás**. Megjegyzendő még, hogy az utolsó vacsoráról a szinoptikusok mindhárman beszámolnak: **Máté, Márk és Lukács**. De **János** csak azt írja le, hogy Jézus megígéri az „Oltáriszentséget” a **Kafarnaumi Zsinagógában**, mely botrányba fulladt, és még a Tizenkét tanítványnál is kiverte a biztosítékot.

Ezen a **zárómisén** ne felejtünk el lelkiismeretünket megvizsgálva bűneinket **megbánni**, az egész évért pedig **hálát adni**.

Ének: Kyrie... Gloria...

Imádkozzunk! Istenünk, tudjuk, hogy nincs hálátlanabb ember annál, mint aki ha valamit kap, nem tudja megköszönni sem. A hálaadás mellett a visszasságokról is hadd beszéljünk most az Eucharistia ünnepén előtted Atyánk, aki élsz, és mindig csak szeretsz, örökkön örökké.

Evangélium (Jn 6,48-59)

Én vagyok az élet kenyere. Atyáitok mannat ettek a pusztában, mégis meghaltak. Ez a mennyből alászállott kenyér, aki ebből eszik, nem hal meg. Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, amelyet adok, a testem a világ életéért.” Erre vita támadt a zsidók közt: „Hogy adhatja ez a testét eledelül?” Jézus ezt mondta rá: „Bizony, bizony, mondom nektek: Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok a vérét, nem lesz élet bennetek. De aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, s feltámasztom az utolsó napon. A testem ugyanis valóságos étel, s a vérem valóságos ital. Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, az bennem marad, én meg benne. Engem az élő Atya küldött, s általa élek. Így az is élni fog általam, aki engem eszik. Ez a mennyből alászállott kenyér nem olyan, mint az, amelyet atyáitok ettek, és meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, az örökké él.” Ezeket mondta, amikor Kafarnaumban, a zsinagógában tanított.

Testvéreim, hihetetlen, hogy egy egyszerű **búcsúvacsorából**, mely ugyan Jézus halála előtti vacsora volt, de mi minden elképzelést sikerült a történelem folyamán kihozni, amire Jézus valószínű, hogy nem is gondolt. Vegyük sorra röviden ezt is, de közben a jézusi lényeket keressük.

1) Kafarnaumi beszéd

A félreértések már ott kezdődnek, hogy **János szövege** egy nyugati gondolkodású embernek teljesen érthetetlen, mert a keleti **allegorikus** beszédmódban íródott.

A történet maga egyszerűen annyi, hogy miután Jézus az utána tóduló tömeget csodás módon jóllakítja a pusztában, a férfiak királyt akarnak csinálni Jézusból. Jézus elmenekül előlük, de a tömeg utána megy és megtalálja Kafarnaumban, a zsinagógában. A történetből világos, hogy a kenyérszaporítás után a királycsináló tömeg az ingyen kenyér miatt ment Jézus után.

A most hallott szövegrészletben **János** a maga jézusértelmezése szerint szólaltatja meg Jézust, mely az ő evangélium-prológusának szellemében íródott, ami az **Alexandriai Philón** zsidó

vallásbölcseleő gnosztikus **Logos** tanára épült: „*Én vagyok a mennyből alászállott kenyér*”. Úgy folytatja, hogy „*aki eszi az én testemet és issza az én véretem örökké él*”.

Az is világos, hogy János allegóriás beszédéből kiderül a tömeg számára nem csak az, hogy nem hull számukra **manna** az égből, de megérthették még azt is, hogy Jézus nem **kannibalizmust** vár el tőlük. De Jézus megfejtje az allegorikus beszédet, amikor megmondja, hogy azt kell enniük, amit Ő is eszik: „*Az én **eledelem az, hogy az Atya akaratát cselekedjem***” (Jn 4,34.). Az Atya akaratát pedig, amit Jézus meg akar „etetni” velük is, a **szereetet törvénye**, ami szöges ellentétben volt azzal, amit ők akartak Jézustól: az ingyen kenyeret!

A tömeg válasza erre: Azt már nem! Amit ez az álprófeta prédikál, nem fogják „**megenni**”! Erre ott hagyják az „égi küldöttet”!

Jézus kafarnaumi beszédének az lett az eredménye, hogy tömegek váltak le Jézusról, és csak a „kemény mag”, a tanítványok maradtak meg mellette. Ők végül megértik, hogy a Mesternek „**életadó igéi**” vannak! És együtt maradtak.

2) Eucharistia

Tudjuk, hogy Jézus utolsó vacsorájának nyelvezete szintén nehéz feladatot adott a Jézusra hivatkozó vallásoknak és egyházaknak. Zsinatok, filozófusok, teológusok különféle értelmezést fogalmaztak meg. A katolikus egyházban többek között **Aquinói Tamás** fogalmazta meg az **Eucharistia dogmáját** az arisztoteleszi filozófia alapján, hogy a felszentelt pap szavára a kenyér és bor átváltozik Jézus testévé és vérévé, de a külső színek (íz, súly stb.) megmaradnak. Mindez a szentmisében történik.

A történelem folyamán egy sajátos visszaélésről beszélhetünk, amikor az Eucharistiából sajátos „**Hálaadást**” csináltunk! Vagyis Jézus **erkölcsi adásparancsa** helyett **vallási liturgiát**. Mert ravaszul úgy gondoltuk, hogy Jézushoz, az Isten Fiához méltó helyen kell végezniük a hálaadást: Díszes templomokban, bazilikákban és katedrálisokban. Hozzá méltó szertartásokkal: tömjénfüsttel, búgó orgonával és nagy ünnepi rendezvényekkel: körmenetekkel és világkongresszusokkal... Csak azt a szót értjük félre a hálaadás szóból, hogy „**adás**”, vagyis **szereetet**. Pedig sem Jézus, sem a Szeretet Istene nem vágyik tapsra, dicséretre, talpnyalásra. Neki egy barlangistálló is megfelelt és egy pohár vízért is mennyországot ígért. Liturgia helyett inkább csak a „**tettek**re” vágyik. A történeti Jézus igéi szerint arra a **szeretetre**, mely az evangélium elemzése szerint az **adásra, szolgálatra és erőszakmentes békekészítésre irányul**.

3) Kemény beszéd és a kisközösség

És most a tragikus fordulat bekövetkezése után, vagyis az erkölcsi eszmények helyett a vallási hókuszpókus központba kerülése után szóljunk arról, hogy a **hármasszámú jézusi tanítás** lényege mellett, vegyük tudomásul annak megvalósuló igazi formáját, a **kisközösséget** is, melynek eleme a **közös étkezés**.

Tudjuk magunkról a Bokorban, hogy mennyire „**kemény beszéd**” az égből való **hármasszámú eszmény**, amit itt a földön kell megvalósítani. Nem csodálkozhatunk azon, hogy nem csatlakoznak tömegek hozzánk, sőt már az is csoda, hogy vagyunk, és az évek során nem hullottunk szét teljesen. Ez annak köszönhető, hogy megőriztük magunkban a jézusi eszményeket, és igyekeztünk megtenni minden tőlünk telhetőt, hogy gyerekeinknek, környezetünknek tovább adjuk azokat, Jézus példáját és végrendeletét követve.

A **közös étkezés** Jézus egész működésének lényeges része volt. Kezdve a **kánai lakodalmon**, ahol megnyert egy fiatal párt, családostul, násznépestül. Kísérletet tett a **pusztai tömeg** etetésére is. De ami a legmegbotránkoztatóbb volt a farizeusok és írástudók számára, hogy nyilvános **bűnösökkel és vámosokkal is** együtt eszik, magyarul a prostikkal és csalókkal (lásd Zakeus és a többiek!)

Az **utolsó vacsorán** pedig szövetséget köt tanítványaival küldetésének folytatására és biztosítékot lát az arra való emlékeztetésében: „**Ezt tegyétek, hogy emlékezzetek rám!**”(Lk 22,19) De már az utolsó vacsora utáni, **zárt ajtók** mögötti, majd az **emmauszi** vacsora és a **tóparti** reggeli is azt bizonyítja, hogy Jézus tudta: a közösségteremtés és közösségmegtartás elengedhetetlen módja a közös étkezés, a testvéri, baráti **asztalközösség**.

4) A Bokor

A Bokorban tudjuk, hogy a **hármás eszmény** a jézusi tanítás **lényege**, és ennek legmegfelelőbb **formája** a **kisközösség**.

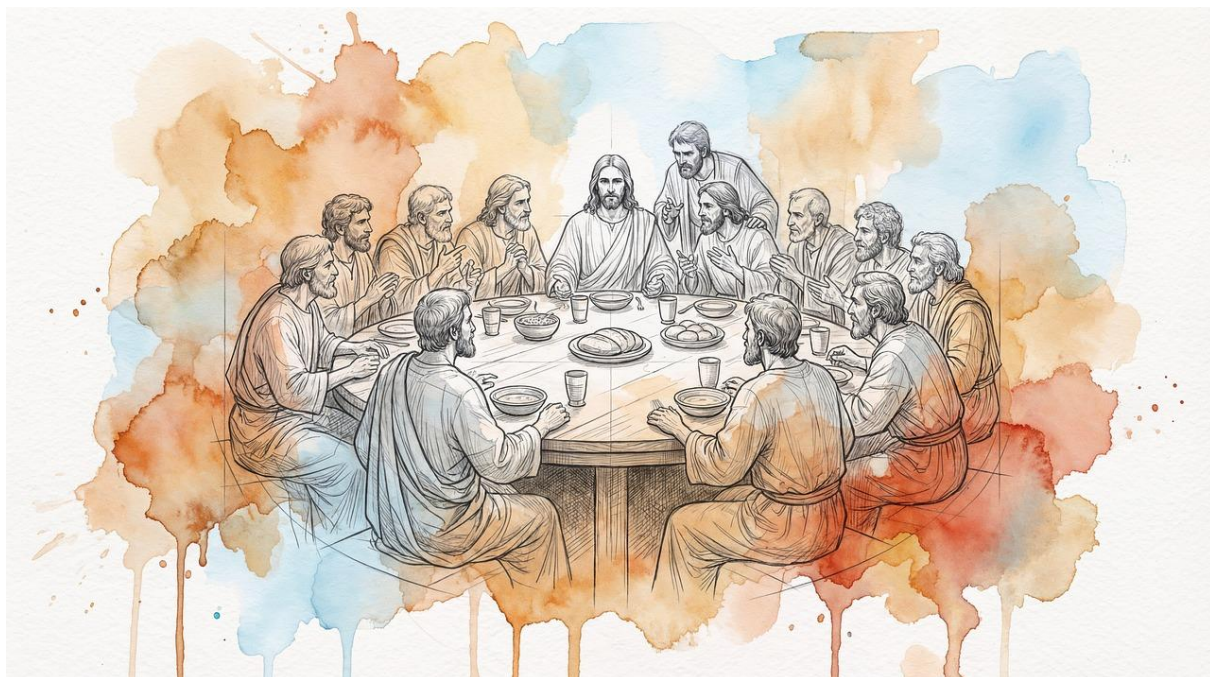
A **struktúra** örökzöld téma a Bokorban. Vannak társadalmi kategóriák. Egyszemélyi vezetés, többszemélyes vezetés, autokrata vezetés, demokratikus vezetés. Egy asztaltársaságban nem lehet **hierarchia**, nem kell **demokrácia sem**, a **testvériség** megvalósulása csak az a bizonyos „**pandulia**” lehet: mindenki szolgál mindenkit, vagyis a **szeretetközösség**.

Arra gondolok, hogy mennyit gyötrődünk a **generációs problémáinkon**. Hogy a fiatalok másképp gondolják el a Bokrot, mint mi becsontosodott öregek. Talán rossz szemmel nézzük, hogy nem úgy csinálják a közösségeiket, mint ahogy mi kitaláltuk.

Ne akarjunk rendet teremteni! Arra gondolok, hogy amíg közös asztalnál ülünk, rendszeresen összejövünk a Jézusra emlékező asztaltársaságban, a kisközösségekben és a nagyközönségi találkozókön, addig nincs nagy baj. Csak a „**kemény eszmények**” bármily módon, de elhangozzanak, ott azzal foglalkozzanak, és az asztaltársasági lakomák pedig a maguk **lazaságában** szabadon formálódnak. Az eszményeink egyben majd megőriznek, megtartanak, **szeretetközösséggé** formálnak, vagyis életetnek minket!

--- **Testvéreim!** Nem véletlen, hogy 80 év után a „**hármás eszmény**” és a „**kisközösség**” maradt meg nekünk az egész Bokor-jelenségből. Ha valamiért, akkor ezért kell hálát adni, és erre kell úgy vigyáznunk, mint a szemünk fényére!

[Kovács László elmélkedése elhangzott 2026. június 7-én a Bokorportán, online csatlakozási lehetőséggel.]

[AI kép]

*A Corpus Christi úrnapi virágdíszről Horváth Katalin készítette a fotót a nógrádmegyeri templomban.